

DEBRECZENI HIRLAP

Előfizetési árak:		A szerkesztésért felelős	
Kisvárosban:		Kutasi Imre	
Egész évre	12 korona	Egész évre	20 korona
Fél évre	6 "	Fél évre	10 "
Három hónapra	3 "	Három hónapra	5 "
Egy hónapra	1 "	Egy hónapra	1 "

A szerkesztésért felelős
Kutasi Imre
kiadó s lap tulajdonos

Szerkesztőség Piacz-utca 79. sz. Gáll-ház (emelet)
Kiadóhivatal Piacz-utca 79. sz. Gáll-ház (földszint)
Hirdetések a legmérsékeltőbb árszámítás mellett vétetnek fe

Az ügyvédek panasza.

Debreczen jul. 2.

(X.) A társadalom minden osztálya, a mely keze és esze után tartja fenn magát, igyekezik megélhető állapotba jutni. És ha ez nem úgy ütött ki, miként rája nézve kívánatos lenne, azonnal kész a panasz.

Csak most foly a nagy tisztviselői kar mozgalma országsszerte, 36.000 tisztviselő emelte fel fejét, — ugyanily elégedetlenség észlelhető a más kereset után élő osztálybelieknél is. Az ily panaszok sorába tartoznak az ügyvédek is. E rég tekintélyes testület anyagi tekintetben sokat hanyatlott az utóbbi pár tizedben, és még hozzá a közönség csipős megjegyzéseit is el kell viselniük: hogy sokba kerül az ügyvéd! Holott a valóságban nem egészen így áll a dolog, hanem a perlekedés drága, a bélyeg stb. miatt, a minnek nem az ügyvéd az oka.

Visszaélés azonban, szó sincs róla, mint más osztályuaknál is tapasztalható, itt is van. A minnek az oka az ügyvédi pálya túl előzölésében keresendő. De ha az ügyvédeknek van is jogos panaszuk a megélhetés tekintetében, azon kifogásuk — a miről mindegyre hangot adnak — nem állja ki a kritikát, hogy ők az új perrendtartási tervezetben elnyomva van-

nak!... Az új perrendtartási tervezetben tudvalevőleg a perlekedési szabadság elvét juttatják kifejezésre és ez alapon az ügyvédvállási kényszer csakis a kikerülhetetlen esetekre van szorítva, különben a felek még a felelőbírói bíróságok előtt is (bizonyos korlátozással) személyesen terjeszthetik elő kérelmeiket, indokaikat. Az egész eljárás, a szóbeliség és a közvetlenség elveire lévén alapítva, a felek közvetlenül meghallgathatók a bíróság által. — Többé nem hosszú perirátváltásokban folyik a per, a melyek megszerkesztésére persze ügyvéd szükséges.

Már most az ügyvédek egy csoportja kényerét félti ettől az új rendszertől!... És az igazságügyminisztert többen az ügyvédek közül azzal vádolják, hogy eltekintve a kényszer megszüntetése az ügyvédi kar tekintélyét sérti, mert ezután az ügyvédség csak olyan fölösleges és szükségtelen intézmény lesz.

Hát a mostani igazságügyi miniszternél talán senki jobban nem becsüli és méltányolja az ügyvédek üdvös szerepét az igazságszolgáltatás terén. Hisz dr. Plósz Sándor nem egy nyilatkozatában, hanem több ízben az ügyvédekkel az igazságügy, a törvénykezés nélkülözhetetlen tényezőinek mondta. Az ügyvédség szerves része kiegészítője a törvénykezésnek. És csakis elfogultsággal lehet azt mondani, hogy a

miniszter nem viseli gondját az ügyvédek érdekeinek.

De az ügyvédi kényszernek olyan formában való törvénybe iktatása, mint a milyent némely ügyvédek követelnek, körülbelül olyan kívánság lenne, mintha megparancsolnák, hogy ezután senki maga ne borotválkozzék, hanem mindenki borbélyhoz tartozik menni. Hát biz ez nagy igazságtalanság lenne a nagy közönséggel szemben.

Miért ne perlekedjék önállóan, egymaga a fél, ha ért hozzá?... Ha pedig belátja, hogy saját magára hagyva elveszti a pert, okvetlenül ügyvédhez megy ezután is. Sőt szívesebben is fizet neki, — mert hát nem volt kénytelen ügyvédet vallani. De még akkor is, ha egész könnyű az ügy, inkább bizza a fél ezután is az ügyvédre perét, hisz ha a pert megnyeri, az ügyvédi költséget ugyis az ellenfél fizeti. (?) Így tehát az ügyvéd a saját felének ingyen dolgozik. Felmenti őt ingyen minden utánjárástól, idővesztéségtől. Ilyen alapon az ügyvéd tekintélye és keresetisége is csak emelkedhetik. Hisz az ügyvédi kényszer mellett most hány nagy pert meg sem indítanak az ügyvédi költség miatt? Mert az bizonytalan, hogy az illető megnyerje perét, ellenben bizonyos, hogy az ügyvédet fizetni kell.

A jogos közérdekkel szemben min-

Tarcza.

Hazajáró lélek.

Irta: Szini Péter.

»Egyél, igyál, én lelkem, mert sok esztendőkre eltett javaid vannak tenéked!« — szokta mondani Bürgözdí Mózes uram a bibliabeli gazdaggal, és hogy mondása nem pusztán szójárás, hanem hogy annak gyakorlatilag is megfelelni igyekezett, arról tanuskodik az a szép cserépfedélű ház, melyben Spiegel Jakob árendás örökös-ként örökösödött meg, s melynek ára Bürgözdí uram torkán — bor és pálinka alakjában — csuszogatott le rövid időközönként.

Azt a legkisebb gyerek is meg tudta volna mondani, ha megkérdezik, hogy Dongás községnek Bürgözdí Mózes uram a legrezegesebb lakója. Annyi áll, hogy Mózes uram nem igen válogatott a napok között. Mikor úgy hozta az ándungja, menten ünnepnapot rögtönzött a legnagyobb dolog időben is. Beült a korcsmaasztal mellé s úgy nyelte az italt, mintha csak a Sahara-sivatagot gázolta volna keresztül.

Pedig a felesége, kivel éppen huszonhét évvel ezelőtt utazott a boldog házasság révén, egyáltalában nem nézte jó szemekkel férje oránát ezt a megrögzött szokását, s nem egyszer a laskanyujtóval is kifejezést adott ebbeli véleményének. Ilyenkor Mózes uram fel is fogadta szentül, hogy nem iszik többé, vagy ha iszik is, rendes formában fogja gyakorolni; de hát ez a fogadás csak addig tartott, míg az ital gőze fejében kóvály

gott s míg az asszonyi nyelv kerekelt feje felett csataráztak; mihielyt szabadulhatott a szubordináció alul, azonnal eszébe jutott ismét a bibliabeli gazdag fentebb idézett mondása, és ott feledte magát a korcsmaasztal mellett.

Hogy hányszor szeghette így meg Mózes ur az ő életpárjának tett fogadását, azt bizony bajos lenne logarithmus segítségével nélkül kiszámítani. Nem is szakított megrögzött szokásával mindaddig, míg a halál hideg keze le nem csukta ajkait, a mi nem sokára meg is esett rajta, mert midőn tapasztalni kezdé, hogy »sok esztendőre eltett javai« zsidókézre vándorlának; hogy a cserépfedélű ház után szőlőjét és száraz malmát azzal a szép husz hold földdel együtt, mely a kert alatt volt egy tagban kimérve, dobszó által elütötték kezéről, azt a boldogdot követte el, hogy felakasztotta magát a kertben levő körtefára. Ugy találták meg ott az élettel teljesen leszámolva.

Hogy hűséges hitvestársa valami módfelett siratta volna, azt éppen nem állíthatjuk, sőt a hirhordó nyelvek tanúsága szerint olyféle nyilatkozatot tett volna, midőn értesült a gyászos végről, hogy bár Isten ő szent felesége husz évvel ezelőtt adott volna ily megfontolást részeges férjének! Mondta e, nem-e? nem tudjuk. — Ha mondta, oka volt reá.

A jobblétre által költözött Bürgözdí, egyebet sem hagyott nevére a nagyvilágnál e tágas mezőnél, melyben lépten-nyomon elbotlik az ember. A házat, melyben meghúzták magukat, azonnal lefoglaltatta Spiegel Jakob. Ki tudta mutatni hiteles iratokkal, mily nagy summába került neki Bürgözdí

folyton száraz torkának nedvességben tartása. — A törvény oda is ítélte neki a telket, Bürgözdí meg mehetett, a merre jónak látta. — Mit törődik azzal Spiegel Jakob?!

Igy állanak a dolgok Bürgözdí halála után két hónappal, a mikor is furcsa meglepetés érte a község érdemekkel nem ékeskedő biráját.

Éppen ott volt egy kora reggelen a község házában, azzal toglalatoskodván, hogy egy kulacsban levő pálinkából a szokásos zöld butykosba ereszszen, mivelhogy tanácsgyűlés léteszen a csordalegeltetés érdekében. Már pedig józan fővel tanácskozni nem lehetséges a tisztelt kupaktanácsnak.

Meghuzta előbb a kulacsot, tisztességtudással törülgette meg száját s jóleső érzellemmel kezdte töltögetni, midőn az ajtó hirtelen feltárult s látni engedé a községi bakter nyurga, sovány alakját.

— Mi a baj, Máté? — kérdezte bíró uram a képéből kikelt férfiut.

— Mán alássan kérem bíró uramat, csak a' mondó vagyok, hogy nem leszek tovább hivatalnok.

Bíró uram letette a kulacsot s tátott szájjal bámult a szörnyű határozottsággal beszélő férfura.

— Nem lesz kend? ... Hát miért? Mi baja kendnek?

— Megkövetem bíró uramot, én se vagyok éppen hamvabáhozt. Taliánországba metátiát is kaptam a bátorságomért. Nem is reterálok embertől most sem; de mán, enge delemmel legyek mondva, hazajáró lélekhez nem teszem magam.

den magán és osztályérdeknek el kell né-
mulni. Azok az ügyvédek tehát, kik félre-
értésből most az ügyvédi kar tekintélye-
nek álitólagos aláírása miatt zugolónak,
bizonyára legkevésbé sem emelik az ügy-
védi kar tekintélyét az által, hogy telje-
sen indokolatlan osztályérdekeiket tolják
előtérbe, mert ez mindig bizonyos egyéni
önzésre mutat. Ez pedig nem mint pol-
gári erény ismeretes.

Hanem az sem tagadható, hogy az
ügyvédi pályán a megélhetés is kezd ne-
héz leanni. Igen sok nállunk az ügyvéd,
több van, mint a német birodalomban, a
melynek lakóinak száma 54 millió. Ná-
lunk még most is előszeretettel lépnek if-
jaink e pályára, még most sem vetők le
azon címet: hogy „prókátor“ nemzet va-
gyunk! . . . Megnehezíté a törvényhozás
az ügyvédi pályára menést, hogy ne le-
gyen annyi ügyvéd; de eredmény nem
kiséré a törvényhozás iutenczióját, az ügy-
védek száma nem fogy.

E jelenség természetesen megbosz-
szolja magát anyagi tekintetben, folyton
hangzik a panasz a megnem élhetés el-
len — ezen a bajokon pedig más nem
segíthet, mint az, hogy ifjaink ne tolják
még most is mind a jogi pályára és
ne igyekezzenek annyira ügyvédi diplomá-
hoz jutni. De hát sajnos, a sajtó ilyenmü
intelméi eddigelé — falra hányt borsónak
bizonyultak be.

Az ideai termés tanulságai.

Debreczen, jul. 23.

»Az idő a gazda!« — ezt halljuk unos-
untalan gazdatársainktól, ha nem akar sem-
mikép sem oka lenni a gazdaság gyöngö-

— Miféle bolondot beszél? . . . Hazajáró
lélek! . . .

— Az hát! Bürgözdí koma nem tud
nyugodni a föld gyomrában, mert tán ott
nem mérnek pálinkát, hát minden éjszaka
haza jár.

— Hát kend látta?

— Ezzel a két látómmal ni! Másnak
nem is hinném; nem vagyok bolond! De
már a mi igaz, hát igaz. Bürgözdí koma volt
az testestől-lelkestől. Megismertem a kalap-
járól.

Kásás Antal bíró uram ámultában
csaknem keresztülpillantotta a tisztos ku-
tacsot.

— Ugyan ne beszéljen, no! . . . Tá-
nán ivott kend egy kevés italt, osztán attól
káprázott a szeme? — kételkedett a köz-
ség feje.

— Isten istenem ne legyek, ha egy
gyűszűnyt is ittam. Ugy volt az egész, hogy
az este lementem a kertbe, mert úgy vet-
tem észre a bogiyám állapotját, hogy az
egyik végét valamelyes gaz zsvány meg-
dézálta légyen. No megállj! — mondok így
— próbálj szerencsét most is, tudom, be-
léd méltatom ezt a vasvillát! Ut üttem tán
két óra hosszat, nem jött senki. A gazember
bizonyosan megsejtette, hogy ott öröködöm.
Meguntam oszt ott guggolui, hát felállottam,
oszt elindultam a falut kerülni. Mikor a
templomközhöz értem, hát a hidon épen
akkor fordult be a templomkert felé a haza-
járó lélek. Nagy lepedő volt rajta, láncz-
csörgött kezén, lábán. Mán alássan ké-
rem, sok mindent próbáltam ez világi
életben. Asszonyt is hármat temettem el úz-
osztendő lefolyása alatt. Nem mondhat hát
gyávának senki; hanem mán ettől — Isten
vétkül ne vegye — magam is megrémültem

termésének. Az ideai év azonban szemlato-
mást meščzáfolta ezt a közmondást. Egyazon
határban láttunk elég jó termést és igen
gyöngét — nem messze egymástól és nem
is különböző talajon. A jó termés többnyire
a nagy tábla vetéseken volt, a rossz azokon
a keskeny kis csikokon, melyek közt egy-
egy barázda jelzi csak, hogy léptem-nyomon
más és más gazda földjén járunk. Sok ha-
tárban a nagy birtok megadott 8—9 mázsás
termést s ugyanott a kis birtok alig ütötte
meg a 3—4 mázsát, következésképpen az
országos átlag alig éri el a 6 mázsát, pe-
dig a mostoha viszonyok daczára is jóval
magasabb lehetne.

Honnét ez a nagy különbség? Egy-
forma idő járt erre is, arra is, mégis oly
elütő az eredmény. Bebizonyult, hogy nem
egészen az idő a gazda.

Általánosságban akarunk e kérdéshez
szólni, a mit országsszerte tapasztalni lehe-
tett. Az általános eredménytől van eltérés,
van kivétel le is, jól is.

Az idén nem volt oly rossz az idő-
járás, a mi némely évben az elemi csapás
erejével pusztítja a vetést és a mivel hasz-
talan áll szembe a gazda minden törek-
vése, értelme és gondossága. Oly jó idő-
járása se volt, a mi viszont helyrehozza a
gazda figyelmenlenségét és apróbb mulasz-
tásait. Oszszel száraz volt a föld, soká
hevert a mag, későn kelt, gyengén bokro-
sodott. Sokat pótolta a tél gazdag csapa-
déka. Tavasszal ismét későn nyíl az idő,
a növényzet fejlődése hátramaradt; a ta-
vaszi esőket tartós szárazság követte és
legtöbb helyen jó későn jött meg a kalász-
nevelő eső és — a hol még lehetett — ja-
vitotta a termésten.

s úgy elfutottam, mintha csak Magentánál
lettem volna 59-ben. En azonnal felmondok
a hivataloskodással, mert hát nem tréfa do-
log ám egy hazajáró lélek.

Almélkodott Kásás uram, s mivelhogy
annak idején ő sem sok tudománymészét
gyűjtögetett feje kaptárába, szentül elhitte,
hogy a Puskás Máté falusi bakter által látott
lepedős állapot csakugyan Bürgözdí hazajáró
léleke.

— Nojszen, hájszen hát mán épen
azért ne tegye kend ezt a csufszágot, no! . . .
Menek a paphó, osztán megbeszélésem vele
a dolog állapotjának sorját. Viselje kend még
egy hétig. Egy hét alatt tán csak vissza-
imádkozza a pap!

Puskás Máté két porció pálinkának
alapos eltüntetése után végre is rá hagyta
magát beszéltetni a hivatal folytatására, mi-
nekutána bíró uram erősen megígérte, hogy
a hazajáró lélek föld alá szoktatása érdeké-
ben tárgyalást folytat a pappal.

A bakter hálálkodva távozott el, Kásás
uram meg előkereste az ajtó mögöl súlyos
tölgbotját s elkullogott a pap lakása felé,
hogy elmondja a szörnyü eseményt s fel-
kérje a lelkész urat, hogy az elkárhozott
lélek menybe való jutathasáért imádkozzék a
gyülekezet színe előtt.

Kásás Antal uram ugyanis akkurattosan
meg volt győződve róla, hogy a holtak, kik-
ből az élet szikrája kiutazott, éjjelenként sza-
badságot nyernek a sírból való kikelésre, s
megengedik nekik, hogy a földön hátraha-
gyott portájukon szíjelnéznessenek.

S hogy az ily ostoba észjárásu ember
a többit is magával ragadja, felesleges mon-
danunk. Nem csudálhatni tehát, ha Kásás
Antal bíró uram, Puskás Máté által segítve,
luddá tette az egész falu népét, s oly páni

Az ilyen időjárás teszi próbára a gazda-
szakértelmét és gondosságát. Ha rövid is az
ősz, a jó vetőmagban annyi táplálékot talál
a kis csira, hogy eléggé megerősödve néz-
het a tél elé. Ha a talaj jó mélyen és per-
hanyón van megmunkálva, az első tavaszi
esőkre oly mélyen leereszti finom gyökér-
szálait, hogy az atalaj nedvességéből táplál-
hatja a növény zöld részzeit és a későbbi
szárazságnak jobban ellentáll. Ha jó termé-
söröben van a talaj, a növény életmüködése
elég élénk arra, hogy a fejlődésnek összes
feladatait jól teljesítse még akkor is, ha a
vegetáció időszakát a mostoha időjárás
szűkebbre szabta is. Azért emlíjük most
ezeket, mert még mindnyájunknak élénk
emlékezetében van, milyenek láttuk a
vetést a nagy és a kis birtokon; és mert
most kell, a tapasztaltakból okulva, a jövő
termést előkészíteni.

Látjuk, hogy sok táblán még csomók-
ban fekszik a termés és a kepek közt már
feketellik a sűrű, apró barázda. Aratás után
első dolog a tarlóbuktatás. sekélyen le-
szántani hogy a föld meg ne kergesedjék,
a szanaszét heverő gyommagvak pedig ki-
keljenek, hogy őszre fordulva, jó mélyen
leszánthassuk.

Különös, de a legtöbb vidéken a t ta-
pasztaljuk, hogy csak az urasági földeken
iparkodnak a tarlószántással, a kiscgazdák
földjét egész erdeje eltepi a vadmuhanak
és egyéb gaznak, kórónak.

Közeleg az őszi vetés ideje, munkájuk
meg számára jól a földet, minden fáradságot
meghálál a termés.

A jó mivelés hatása különösen feltűnt
az idén a cukorkgyárak környékén. A ha-
t. i. a nép rászakott a répatermelésre, ott
a földek — nagy birtokon és kicsin egy-

félelmet terjesztett el közöttük, hogy már
csordahajtáskor pénzért sem lehetett az ut-
czán élő lelket látni. Még a jámbor pástör
is eleresztette a marhákat s maga a kerte-
ken bujkálva iparkodott földi sárházának
lakhelyéhez.

A babonaság, természetfeletti dolgok
hivése, elévülhetetlen szokása a mi magyar
középünknek. Ha hétfejű sárkányt, pokol-
beli ördögöt, seprőn utazó boszorkányt em-
legetsz előtte, előre bizonyosra veheted,
hogy beszéded termékeny talajra talál.

A Bürgözdí éjjeli vizitelésen is kapva
kapott az ily dolgok iránt szerellett fogékony
falusi nép, s oly nagy félelem ütött ki kö-
zöttük, mintha csak egy tatársorda közöl-
tene feléjük.

A falu ifjú lelkésze mély megilletődést
mutatott Kásás uram előterjesztésére. Nem
azért, mintha ő is elhitte volna a hazajáró
lélek felől elterjedt mesét, de tud a azt, hogy
ellentmondásával még inkább szítani fogja
a tüzet. Jobbnak látta hát tréfával elütni a
dolgot.

— Hát bíró uram látta? kérdé nagy
komolyan.

— En nem, hanem Puskás Máté, a bak-
ter, esküvel erősíti, hogy látta, mikor betért
a templom felé.

— Tyhü! Ez már nagy baj! . . . Mit keres-
het a templomnál? . . . No de megfogjuk
bíró uram!

Bíró uram el szörnyüködött erre a kije-
lentésre.

— Mán alássan kérem, hogy legyek le-
hetséges egy lelket megfogni? kerdezé féle-
lemtől szorongatott kebelell.

— Legyen nyugodt, bíró uram! Majd
meg fogja látni, — felelt a lelkipásztor.

A bíró eltávozott s bosszus hangon be-

zránt — évek óta jó mivélésben és trágyázásban részesülnek. Az így ápolat és gazdától folyton tisztán tartott földeken az idén a szép zöld, sűrű vetés daczolt a szárazsággal, dus kalászkokat hajtott és kövér maggal fizetett.

Vetőmagot csak jól használjunk. A földmivélésügyi miniszter minden őszszel közhírré teszi, hogy az állami birtokok terméséből folyó napi áron ad a gazdáknak — főleg a kisbirtokosoknak — vetőmagot. Csak egy kis fáradságba kerül, hogy írjunk érte; költséget ugyszólván nem okoz, hisz a napi áron a magunk termését is eladhatjuk és ily módon kitűnő vetőmaggal cserélhetjük ki a magunkét.

A gazdasági egyesületek is közvetítenek tagjaik részére jó vetőmagot, de ha meggondoljuk, hogy a négy kalászos terménynemből őszi vetőmagszükségletünk 7 és fél millió, a tavaszi 3 millió métermáza; és hogy szántóföldterületünk mintegy teljességét bírják a kisbirtokosok, a hol oly kiáltó szükség a javítás: beláthatjuk, mily sok még ezen az egy téren is a tennivaló és mily tágas tér áll előttünk a gazdálkodás fejlesztésében.

Erre irányul évek óta céltudatos munkával a földmivélésügyi miniszter tevékenysége, mikor a kisgazdák számára több s több földmives iskoláról, téli oktatásról gondoskodik, tanulságos könyveket, jó vetőmagot oszt ki közöttük szemléltető okulásokra és biztató tanulmányi kirándulásokat rendez számukra és majd minden vármegyében népies mintagazdaságokat állít föl. E sokoldalú, tervszerű munkásság megtermi a gyümölcsöt, de a gazdaközönségnek is rajta kell lenni, hogy azt a magájára fordítsa és kihasználja. **SZ.**

szélte el a gondnoknak hogy milyen isten nélkül való ember az ő papjuk! A helyett, hogy imádkoznék érte még meg akarja fogatni a hazajáró lelket.

— No, bele is török a bicskája mondta Görbedi Ferencz uram, az egyház nagyreményű gondnoka

A lelkes nem törődött a falu népe eltiltő nyilatkozatával. Bizonyosra vette, hogy az a hazajáró lélek valamely gaz tolvaj lehet ki a nép jóhiszeműségét arra használja fel, hogy szabadon lophasson.

Levelet küldött a szomszéd városban lakó szolgabíróhoz melyben leírta, a körülményeket s kérte, hogy jelenlétevel segítsen el fogatni a gonosz embert a ki így felültette az egész falu népét.

A községben meg ezalatt egyeből sem folyt a disputa csak a hazajáró lélekről. Puskás Máté egy pohár pálinkáért készségesen elbeszélte: hol látta miként látta, milyen formája volt. Esküvel erősítette hogy Bürgözdí volt. Megismerte a kalapjáról. Bizonyosan Banditól, a szolgájától lopja el ejelenként a kinek Bürgözdí oda prezentelte.

Estére fordult az idő midőn a szolgabíró kecsija begördült a faluba nem csekély rémületére az elriasztott lakóknak.

A lelkeszi lakra hajtatott fel s alig hogy beszállott, hivatta Kásás Antal bírouramat és Görbedi Ferenczet. Kiadta egyuttal a rendeletet, hogy Puskás Mátét is ellőálítsák.

Hej, hogy neki rémült a három jámbor férfi! Ugy elsápadának a mintha legalább is a munkácsi országos fegyintézet valamelyik zárkájában töltöttek volna három évet.

— Hát adja elő csak bíró uram a dolgot! Miféle hazajáró lélek vizitelget itten? — szólalt meg a szolgabíró.

— Instálom a nagyságos főbíró urat én

A bot dicsérete.

A ki veréssel akar gyógyítani.

Debreczen, jul. 23.

Egy székesfővárosi tanító, bizonyos Héczey István, könyvet ír a társadalom tévedéseivel kapcsolatosan az orvosi tudományról. Hogy ez a könyv a legalacsonyabb kon-tárnunka, szinte minden sora kiabálja.

A pozitív tudományok legnemesebb fajtajáról, az ember gyógyításáról! akar tájékoztatni, tanácsokat osztogatni, holott első pillanatban világos, hogy a higiéneről homályos sejtelmé siucsen a tisztelt tanító urnak, a ki elég botorul arra vállalkozott, hogy fel-nőtteket oktasson a tudományok egyik legfontosabbikára.

Nem foglalkozunk a szószátyár könyvecske naiv fejtegetésével, a melyek a hány ingertől az örülesi rohamig a betegségek minden faját felölelik, a nélkül, hogy egyetlen uj, figyelemre-méltó momentumot pattan tanának ki.

Foglalkozni kívánunk azonban a könyvnek ama részletével, amelyből kiütözköz a tanbetyárszellem: a gyerekverő bot szeméremetlen dicsérete.

A jeles ur, a ki ezt a könyvecskét összeáglálta, nagy nemes gondolatokat forgat a fejében. Ime, vegyetek a legujabb tudományt, a minek fölfedezése egyedül és ki záróan Héczey István székesfővárosi tanító érdeme. Egyszerű, de fenséges, szinte benne rejlik a kinyilatkoztatás ereje. Ime a nagyszerű újmutatás: veréssel gyógyítsatok! A veréshez, a v rés okozta fájdalomhoz hozzá kell szoktatni a gyermeket, aki így aztán később könnyebben viseli a szenvedéseket. Jól értsék meg: nem a test edzéséről van szó, hanem a mindenható »botról« a melynek csodás, gyógyító hatását a könyv minden sora zengi:

— Zaanzibárban — így szól a könyv egy részlete — az ott lakó szómáliák a köztük gyakran előforduló szélbántalmakat úgy gyógyítják, hogy egy kötelet addig csavarának az illető bokaja körül, míg a nagy fájdalomtól félig el nem ájul s ez

ugyan részéről nem láttam, sem itt a komám, hanem a bakter, mán hogy Puskás Máté engedelmével legyek mondva, azt esküdte volt, hogy a két látó szemével meg szemlélte volna, mikor a templom felé igyekezett.

— Nos mondja el Puskás: mit látott.

— Aláson megkövettem a nagyságos főbíró urat hogy volt az, hogy hűségesen jártam fel s alá a falun, hogy ne történjék valami baj hát a mint a templomközhöz érkeztem csak elébem heppen a kishidon valami Isten csodája.

Nagy lepedő volt rajta, s valami lánczot csörgetett. Ugy beszélék instálom, hogy Bürgözdí komám lelke volna, a ki a multkoriban felakasztotta magát. En magam is ugy czéloztam a kalapjáról.

— No jól van. Meoijen bíró uram, és rendeljen a templomhoz vasvillás embe-
reket!

— Mire volna az megkövetem? — kérde a félelemről alig hebegő bíró.

— Hát megtogjuk azt a kóborló lelket. Ne háborgassa itten a magunk nyugalmát!

— Mán instálom jobb lett volna ha tisztetes uram mond vaiami imádságot felette A nénémről hallottam vót, hogy ő náluk is így járt haza a sirból egy ember; de hama rosan elejét vették a bajnak. A sirján megölték egy fekete tyukot s mindjárt nem mászkált tovább.

— Ugyan ne beszéljen annyi bolondot! Tegye a mit mondtam!

Mi volt mit tenni? Fogvaczogva ment el a bíró s nagy nehezen kerített három vasvillás embert, igérvén nekik, hogy ha a lélek által széjjel nem tépetnek jó áldomás fogvárni reájuk a község házában.

Szép holdvilágos este lett, mire a jó atya

ritka kivétellel rögtöni gyógyulást eredményez. Annak meg magam voltam szemtanuja, hogy egy apa, váltólázast fiát veréssel gyógyította meg. (51. lap.)

Ez a szellem — hogy ugy mondjuk — lengi át minden lapját a nagyrahivatott munkának. Az uj gyógyítómód feltalálója kifejezést is ad abbéli meggyőződésének, hogy az ilyen gyógyító eljárás az illető idegrendszeréhez való alkalmazkodás mellett nálunk sem volna káros.

De hát — sóhajt fel fájdalmasan a tanító ur — a mi elpuhult társadalmunkban ki tudná magát ilyesmire elhatározni! Azután azt szentenciát bocsátja szárnyára:

A társadalom elpuhult részénél indokolatlan a gyermek testi fenyegetései való félelem. A ki bizonyos fájdalom elviselésére némileg hozzászokott, az a betegség által kelt keletlen érzeteket, fájdalmakat is könnyebben elviseli, könnyebben legyőzi, a mi ugyan egy a betegség legyőzésével. Igaz, hogy minden hatáznál szélsőségekbe juthatni, de ez nem ok arra, hogy n másik szélsőségbe jussunk.

A gyermek nevelésekor szükség van arra, hogy testét, — idegrendszerének meg felelő fájdalmak elviselésére szoktassuk, (a mire a pálcát szokták alkalmas eszközzel használni. A természet ugy szólván észrevétlenül kényszeríti a szülőt vagy nevelőt, a testi fenyegetés alkalmazására. Az a generáció fog legelőbb kipusztulni, a ki a fájdalmak kellemetlen érzéseitől leginkább óvatik.

Nos ilyen tanításokkal a nyilvánosság elé lépni nem szabad, mikor a modern nevelés elvei mindenütt érvényesülni kezdenek ilyen reakciónárius tanácsokat nem lehet utra küldeni.

Eppen egy tanító hirdette a bot jogát a nevelésben, a gyógyításban? A kinek gyermeke van, bizonyára nem indul el a könyv újmutatásán már csak azért sem, mert ez által (s itt a dicső szerző szavait idézzük) a fájdalmak kellemetlen érzésétől leginkább óvakodik.

fiak, kik bátorságuknak nem csekélyjelét adtak elkászolódtak a templom mellett felemelkedő bozóttban.

Csendes volt minden a faluban. Szorongó kebellet várta mindenki, hogy mikéntsikerül a kószáló lélek elfogása.

Az utcán csak egy élő lány sem volt látható. Egy vándorló legény át akart menni a falun de azt is ugy elrémítették hogy eszeveszett futásban rohant vissza.

A lelkes és a szolgabíró a kertben levő egyik lugásban foglaltak helyet honnan a templomajtóhoz lehetett látni a nélkül, hogy őket látná valaki.

Jó télóraig várhattak már de a hazatérő lélek csaknem akart mutatkozni. Már azt hitték, hogy az egész dolog nem egyéb képzelődés szülte agyrémnél midőn az óhajtott lélek végre is megérkezett.

— Ott jó ni! — mutatott a pap a templomba vezető utra.

A hazajáró lélek csendes léptekkel jött a templom felé. Mint ez egy oly fontos személységnek dukál fehér lepedőbe volt rajta kezei és lábain lánczok valának, melyeket siralmasan rázogatót! fején pedig a mindenki által jól ismert Bürgözdí-féle kalap pompázott.

Aztán mondja hát valaki, hogy nem ő jött elő a temetőből? Beszélhet ott a tisztetes ur, hogy erre meg amarra. Hiszen napnál is világosabb dolog!

A szolgabíró megvárta, míg a lélek a kerítéshez érkezett. Kíváncsi volt látni, hogy mit akarhat voltaképen. A templomkertben sok gyümölcsfa volt, úgy látszik arra éhezett a lélek, mert telmászott a kerítésre s csendes nyugalommal szedegette le a piros pofájú almákat.

A HORTOBÁGYON.

— 1891. —

Itt vagyok hát végre végre
E rég vágyott pusztán tájon,
Tündérségek szép honába:
Délibábos Hortobágyon.

Látom végre valahára
E királyi rónaságot!
Ah! de nem úgy, a mint vágytam,
Ös-voltában a hogy állott!

Rá lépett már a modern kor!
A vágató rónák között
A sík rónán, vas sineken,
A gőz paripa fut, prúszszög.

Melynek duló robogása
Alatt még a föld is megreng,
Mig utánna hosszan nyuló
Nagy sörénye: füst, pára leng.

S oh! hogy a kalmár világnak,
Itt is lesznek már fogai...
Gulya-kutnak szomszédságán
A távirtda oszlopai.

Látom végre, valahára
E királyi rónaságot,
Ah! de nem úgy, a mint vágytam
Ös-voltában a hogy állott!

A mit érzek itt e helyen:
Ki sem tudom azt mondani,
Pedig hiszen, legszebb dalát,
Szívem-lelkem itt adja ki.

Kiss Ferencz

N A P I H I R E K.

Kiss Ferencz.

Olyan egyszerű ez a név, mint maga a viselője. Nem végezódik y-ban, hanem azért tősgyökeresebb és magyarabb sok y-osnál, aki magyar földön szerzett javait külföldön

— Utána!... Fogjátok meg! kiáltott fel a szolgabíró. — Hiszen nem lélek az, mert almát eszik.

A lélek a kiáltásra megrémülve ugrott le a kerítésről és szaladni kezdett az utcza felé; de az elbujtatott három magyar is vér szemet kapott a biztatásra. Rohantak a futó lélek után és szerencsésen le is fűltek a Spiegel Jakab háza előtt.

Bezzeg volt ámulás rögtön. A hazajáró lélekben Bandit, a Bürgözdli volt szolgáját ismerték fel, a ki ilyen módon akarta a templomkert termését megdézsmálni. Görbedi Ferencz gondnok illő diadallal vezeté mindjárt a szolgabíró elé.

— Látják, — mondá a szolgabíró, — minő ostobaságot elhisznek maguk!... No hiszen dicsekedhetik Puskás Máté, hogy látott hazajáró lelket. Hol van kend? Jöjjön nézze meg közelebbről!

De bizony Puskás Máté sehol sem volt feltalálható. Mihelyt értesült a dolog mibenlétéről, szégyenletében eloldotta a kereket.

Bandit a vasvillás emberekkel bekísérteté a szolgabíró a megyeházához, hol a gonosz raffineriáért tíz napi áristomot sóztak a nyakába.

Dongás község népe előtt beszélhetsz azóta hazajáró lélekről, nem fogja elhinni mesédet. Még az utczagyermek is azt feleli rá:

— Nem kísértet biz az, hanem Bandi! Puskás Máté meg azóta szentül állítja, hogy ha tüzes istennyi mászkálna is előtte, azt is oldalba silányitaná a hivatalos botjával.

fecseréli s egész életét tunya henyeségben tölti el.

Kiss Ferencz, ez a lelkes, becsületes festő és fényképész, évek óta lankadatlan kitartással buzog azon, hogy az ő szeretett szülővárosát, Debreczent, megismertesse az egész nagy világgal. Nagy szeretettel, gyakran áldozatkészséggel gyűjti össze Debreczen, és a Hortobágy jellemző alakjait, szokásait. Olyan tehetség ő e tekintetben hogy ritkítja párját.

Csak egy baja van! Szegény az Istenadta, mint a költők szoktak lenni! Mert Kiss Ferencz népköltő is. Megdalolta a Hortobágyot, az általa annyira kedvelt délibábos sik-ságot, sok szép dalban.

Évek óta dolgozik fáradatlanul és nem látja meg senki a nagy, a művelt Debreczenben. A város, mely ezeket dobál ki évenként bankettekre, vendéglátásokra, nem mozditja elő a derék művész törekvését. Hagyja, hogy az a szegény ember Istenpuffra ismeretgesse a nagy Debreczent és a Hortobágyot, hiszen telik neki a vállán emelt Krisztus keresztje árából...

Hát ha valahol, Debreczenben igazán elmondható, hogy »Egy próféta sem kedves a maga hazájában«. De ha Debreczennek nem kell, megbecsülük máshol az ő tehetségét. Most a Vasárnapi Ujság, első-rangu irodalmi lapunk közöl tőle igen sikerült felvételeket a hortobágyi életből és a debreczeni népszokásból. Mind az öt kép remek felvétel s egyikét a B u d a p e s t című napilap is megrajzoltatta.

Kiss Ferencz közelebb gróf Kreith Bélától a Kossuth-muzeum lelkes szervezőjé től is kapott felszólítást, hogy »Kossuth-Lajos azt izente« című megfestendő képhez debreczeni, igazi magyar alakok fényképét küldje be.

Hát csak dolgozzék Kiss Ferencz tovább. Ne térítse le utjáról a tapasztalt közönyösség. Gondolja meg, hogy művész élete a nyomor s halála után tudják csak megbecsülni, mikor már nem kér senkitől semmit.

Szirén

— A debreczeni csata évfordulója. 1849. augusztus másodikát sötét betűkkel van beírva Debreczen város történelmébe. Ezen a napon verte meg az orosz tulerő a város aiat Nagy Sándor dicső emlékü tábornokunk vitéz csapatát. A csata után az orosz csodarárontott Debreczenre s polgárságunkat irgalmatlanul kifosztotta. A csatában hősi halált halt honvédek sirja ott domborodik a Hatvan utczai honvéd temetőben. Két év óta a kollégium elől kiszálított kőoroszlán őrizi a maikat. Kegyeletes helye ez Debreczen polgárainak, hova a kollégiumi ifjuság által rendezni szokott ünnepélyre minden évben kijzarándokol. A szép hazafias ünnepélyt ez évben is megtartja a kollégiumi ifjuság, hasonló kegyelettel és fényvel a múlt évek ünnepéhez. Ez évben Szücs László esküdt felügyelő fog emlékbeszédet mondani a honvédsíroknál, Bajá Mihály hittanhangató pedig saját szerzeményű alkalmi versét fogja elszavalni. A kegyeletes ünnepélyen részt fog venni Debreczen minden dalköre, képviselve lesz a városi tanács és kivonulnak golyótépet lobogójuk alatt a debreczeni öreg honvédek is.

— Arató-ünnep. Szép aratóünneppelel valóította meg Nagy Bölöny József szilasi pusztáján a Darányi miniszter rendeletét. A földesur, aki nemrégiben még a kolozsvári Nemzeti Színház intendánsa volt, minden rendezői talentumát fölhasználta, hogy az ünnep minél szebb és felejthetlenebb legyen. A nagyszámu arató hadon kívül előkelő vendégei is voltak az ünnepnek. Így: Tisza Kálmán, gróf Tisza István, Barsai Domokos stb. Ének, szavalás, tűzijáték között telt el az este és azután magyaros vacsora után virradatig tartó arató-bál következett.

— A debreczeni törvényhatósági közut. Hajdu vármegyét s e közben természetesen Debreczent is átvágja a Dorogról kiindul s Tokajig terjedő törvényhatósági közut. Debreczenen keresztül öt kilométernyire terjed ez az ut, mely még nincs kiépítve. Hajdu-megyke községei nagyon terhesnek találják ennek a műutnak a fenntartását s e miatt felírnak Hegedüs Sándor keresk. miniszterhez, hogy vegye ezeket az utakat állami kezelésbe. Rásó Gyula alispán a megye községei feliratát hasonló felirat küldése végett Debreczen tanácsához is beterjesztette. Átiratában figyelmezteti a tanácsot, hogy kérjen egyuttal a körut kiépítéséhez felerészben való hozzájárulást a minisztertől. A tanács az alispán átirata felett a júliusi közgyűlés után fog határozni.

— Műkedvelő-előadás. A hajdu-hadházi ifjuság a folyó 1901-ik évi augusztus hó 3-án a vendéglő nagytermében a hajdu-hadházi ev. ref. tanítók segítségével pénztára javára zárt körű táncmulatsággal egybekötött jótékony-célú műkedvelő előadást rendez, mely alkalmommal színre kerül: »A bálkirálynő« vigjáték egy felvonásban. Irta: Berczik Árpád. Személyek: Füleky Boldizsár: Várady Sándor. Natália neje: Simon Tónika k. a. Jozsefin leányuk: Bartha Ilonka k. a. Szabó Elémér: Kovács József. Fodor Thasziló: Kohn Ignác. Temesi Laczi: Kohn Herman. Gyarmathy Pista: Simon Pál. Kereszthy Ábris: Komor Imre. Belépő díj személyenként: I. ső hely 2 korona, II-ik hely 1 korona 60 fillér, III-k hely 1 kor. Deák jegy 1 korona. — A III-ik helyre váltott jegy azonban csak pán az előadásra árvényes s az azt követő táncmulatságon való részvételre nem jogosít. — Az előadás este fél 9 órakor pontosan kezdetét vesz. Előadás után táncvizsgalom.

— Törvényszéki tárgyalások. A szüneti tanács e héten a következő bűnügyekben itélkezik: Julius 24 én szerdán Kőszegi János s társa ellen, — zsarolás vétsége. Kaufman Gyula ellen, — csalás büntette Boros Károly ellen, — s. h. sértés büntette. 1901. július hó 26 án pénteken Czövek Imre s társa ellen, — orgazd. büntette. Tamási József ellen, — lopás büntette. Reszegi Papp Miklós ellen — párviadal vétségéért. Ugyanaznap még itélethirdetek.

— A Munkás Dalegylet estéje. A debreczeni munkások derék és sok diadalt szerzett dalegyesülete, amely most a kassai versenyre készül a nyár folyamán a munka mellett, a szórakozásból is kiakarja venni a részét. Ezért július 27-én szombaton a Bika disztermében 1 korona 40 fillér belépő díj mellett dalestélyt rendez, melynek műsora a következő: Nyitány, a zenekar által. Az országos dalegylet jeijéje, Erneyi J.-től; éneklí: a dalegylet. A kassai kirándulás, felolvassa: Kerékgyártó József ur. Magyar nyelv Lányitól: éneklí: a dalegylet (a kassai orsz. dalverseny kötött versenykara.) Komoly szavalat. előadja: Csapó László ur. Elvénnélek, Erkel S.-től, éneklí: a dalegylet, (a kassai

orsz. dalversen
(kara.) Vig sz
ur. Bákócz-
a dalegylet.
agos kivirradt

— Hami
közélvidéki
előtt azt par
tegnap éjjel
kártyások m
feketé kávé
tőba, a hol
körül s éjjél
elnyerték. A
megindította

— Szer
egymást érik
minap emlé
des szomor
esett le és s
rencytlensé
Molnár Endr
ki a gogánfa
jélelőtt 11 ó
deni, hol gö
bes vízbe. A
lala élénk re

— A
hajdu-dorogr
1895 október
Firczak Gyu
töltötte. A p
esperes-lelk
tanácsost ne
dásu és sok
már évtized
a püspöki k
az a buzga
istentisztelet
zere volt a
radságos és
sával elérte,
nosan elter
mokban.

— Elfo
ban, hogy N
reskedő üzle
tek, de mer
felszítani o
el. A nyom
dörbiztos ve
totta, hogy
Csak hamar
szki József t
lyében. Sas
azt is bevall
mara palotá
mives szerk
értkes tárgy
Sas Józsefet
ügyészséghe

— A z
emlékeztüni
amely Zágra
gyilkosságot
ügyvéd elc
ügyvédet t
az a vad t
öngyilkossá
bocsátották
végrendelet
ratában így

«Még
zics, hogy s
ölted a lelk
amit nyolc

orsz. dalverseny szabadon választott versenykara.) Vig szavalat, előadja: Czobor László ur. Rákóczy-mars. Langer Viktortól: éneklő: a dalegylet. Dalestély után táncz lesz kiváló gós kivirradtig.

— **Hamis kártyázis egy kávéházban.** Egy közeli vidéki mezőváros aljárásbirája ma délután azt panasolta a rendőrségnél, hogy tegnap éjjel egy kisebb kávéházban hamis kártyások minden pénzét elharácsolták. Egy fekete kávéra tért be a kérdéses éjjeli mulatóba, a hol csakhamar három sipista fogta körül s éjjel után egy órára minden pénzét elnyerték. A rendőrség a feljelentés alapján megindította a vizsgálatot.

— **Szerencsétlen fürdés.** Pöstyén fürdőn egymást érik a szerencsétlenségek. Csak a minap emlékezünk meg egy krakkói ezredes szomorú végéről, ki lakása ablakából esett le és szörnyet halt s most újabb szerencsétlenséget közöl velünk tudósítónk. Molnár Endre 27 éves vendégül alkalmazott, ki a gogánfalvai tanítónak volt a fia, tegnap délután 11 órakor a Vág vizébe ment fürdeni, hol görcsöket kapott és belefullt a sebes vízbe. A feltűnően szép, elegáns ifjú halála élénk részvétet keltett.

— **A hajdu-dorogi püspöki vikárius.** A hajdu-dorogi püspöki külső vikáriátust, mely 1895 október hónapja óta üresedésben van, Firczak Gyula, a munkácsi püspök most betöltötte. A püspök Lengyel Endre nagykálói esperes-lelkész s egyházmegyei szentszéki tanácsost nevezte ki vikáriussá. A nagy tudású és sok jeles tulajdonnal bíró vikárius már évtizedek óta ugyszólván jobbkéze volt a püspöki kormányzatnak. Kiváló erénye, az a buzgalom, melyet a magyar nyelvű istentisztelet érdekében kifejtett. Egyik vezére volt annak a kis tábornak, mely fáradságos és évtizedre terjedő munkálkodásával elérte, hogy a magyar nyelv általánosan elterjedt a görög-katolikus templomokban.

— **Elfogott betörő.** Megirtuk volt lapunkban, hogy Nanassy Lajos Piacz utczai vaskezeskedő üzletébe ismeretlen tettesek betörték, de mert a Wertheim-kasszát nem tudták felfeszíteni csak néhány vas eszközt vittek el. A nyomozást ez ügyben Dobos József rendőrszolgálat vezette a ki hamarosan megállapította, hogy a betörést egy ember követte el. Csak hamar el is fogta betörőt Sas Vislovszki József többször büntetett tolvaj személyében. Sas József a betörést beismerte sőt azt is bevallotta, hogy ugyanaz éjjel az iparmara palotájában dolgozó Horváth János kőműves szerkamráját is feltörte s onnan más értékes tárgy hiányában egy keret lopott el. Sas Józsefet a vizsgálat befejezése után az ügyészséghez viszik át.

— **A zágrábi tanítónő végrendelete.** Megemlékeztünk arról a szerelmi tragédiáról, amely Zágrábban történt: Egy tanítónő öngyilkosságot követett el, mert dr. Trezics ügyvéd elcsábította és azután elhagyta. Az ügyvédet tudvalevőleg letartóztatták, mert az a vád terheli, hogy hozzájárult a leány öngyilkosságához, később aztán szabadon bocsátották. A szerencsétlen szép leány végrendeletét ma bontották fel. Utolsó akaratában így szól megsemmisítőjéhez:

«Még egyszer mondom neked dr. Trezics, hogy szívem mélyéből megvetlek. Megölted a lelkemet, de Isten megbosszulja azt, amit nyolcz éve téled szenvedtem. Légy

boldog, ha megérdemled, te gyilkos! Ti pedig, akiket ismertem és szerettem, bocsássatok meg, ha ellenetek vétettem. Serkulj Slava.»

— **Géczy műkedvelője.** Tegnap délután volt az első próbája «A mit az erdő mesél» című népszímműnek. Már az első próbán meglátszott, hogy ahhoz értő ember rendezte és hogy a szereplők is meg fognak felelni. A próbákat mindennap délután tartják a Margit-fürdő termében.

— **Megkerült aranyláncz.** Epy előkelő debreczeni uriaszony tegnap azzal a panaszzal fordult a rendőrséghez, hogy cselédje Szilágyi Julianna ellopott tőle egy 50 forint értékű aranylánczot. A rendőrség rögtön le tartóztatta a bepanaszolt cselédet, aki először kerekén tagadta, hogy az ő révén tűnt volna el a láncz. Később, mikor mind több bizonyíték gyűlt ellene, magába szállt s beismerte a lopást, sőt az aranylánczot is előadta. Gazdasszonya örült, hogy kedves ék szerét megkapta, örömeiben visszavonta a leány ellen vádat, a kit azonnal szabadlábra helyeztek.

— **Sócsó.** Sok munkásember méltó öröme s ócsó hullott tegnap Debreczenben a főtéren végig. Az esetet nem valami természetellenes rendkívüliség eszközölte, hanem egy vidéki jámbor kereskedő gondatlansága. Kocsin vitte a vásárolt sócsó hazafelé, melynek szája a rázkódás következtében kioldódott s hullott belőle a só a közvezetre, melyet a munkások vidám arculattal szedegettek össze. Végre egy rendőr állította meg a továbbördülő kocsit s figyelmeztette a kárvallott gazdát, aki aztán jajveszékelve szedette fel a földről a még ottlevő sómaradványt. A dolog végezte az, hogy egy méter mázsza sóból alig maradt valami.

— **Körözött cseléd.** Ilyés Agnes derecskei születésű cseléd huzamos ideig szolgált Debreczenben. Eleinte pontos megbízható leány volt később azonban a bűn útjára tévedt. Három gazdájától lopott el több értékű ékszert. A debreczeni törvényszék Ilyés Agnest lopást miatt hat havi fogházra ítélte. Büntetését ez ideig nem töltötte ki mert ismeretlen helyen tartózkodik. A debreczeni törvényszék a szokásban levő cselédet országosan körözötte.

— **Razzia.** Tegnap éjjel a rendőrség razziaát tartott, melyen 6 férfit és 3 nőt találtak, kik magukat igazolni nem tudták. A központra kísérték, honnan hazatolonczolják őket. Ezenfelül a városból is kitiltattak.

— **Egy szakács emléksobra.** Párisban mostanában néhány gazdag gourmet azzal az eszmével foplalkozik, hogy emléksobrot állítsanak I. Vilmos német császár udvari szakácsának, Dubois Rafaelnak, ki a múlt esztendőben halt meg Nizzában. Véleményük szerint Dubois idegen földön nagy díszségeket szerzett hazájának, mikor a régi híres francia konyha tradícióját ott meghonosította. A mozgalmhoz hozzászólt a francia konyha művészek szaklapja is és ékesen kifejti, hogy Dubois csakugy érdemel érczből való emléket, mint akármely generális. De az említett lap még sem óhajtja, hogy Dubois hivatásának viseletében teher kótenynyel megörökítsék, hanem beéri ha a szakácsok királyát egyszerű polgári viseletben adják át az utokornak.

— **A tyuk.** Kis Andrásné asszony tyukot koptasszott az ajtóba, hogy jó tyuklevés

sel traktálja meg künn dolgozó férjét. Már már kifosztotta pelyhéből a jó husu barmot, mikor egyik lakó felesége odekerült hozzá s gunyosan jegyezte meg.

— Kár vót azt megölni; jobb lett volna eladni a piacon! Uri gyomorba való ez!

Kis Andrásnéban felfortyant a büszkeség s visszavágott:

— Maga is megölné, csak volna mit!

Többről-többre, szóról-szóra! Végre aztán egy osztotta el Kis Andrásné a pert, hogy a megkopasztott tyukot hozzá röpitette nyelven lakótársához, kit a tyuk éppen a képes részén talált megérdekelni. Erre aztán beállt a mélységes csend és Kis Andrásné nyugodtan főzhette meg a jó kutyalevest.

Krügerné halála.

Krüger elnök gyászja.

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, jul. 23.

Puskaropogás, ágyudőrej, ah, szép altató dal a nőnek, akinek agg ura egy halálusázó nemzet földönfutó vezére. Szép altató dal, s hangja mellett hunyta szeméit örök álomra Krüger apó tisztos, ősz felesége. Meghallhatott, elég sokat élt, ha nemzetét látta haldokolni. Nem, küzdeni! Letiportatni és újra felugrani, leveretni s rá diadalt diadalra aratni!

Az ágyudörgés — a harczoló nép szíve verése — hányszor gyöngült már annyira, hogy az ellenség táviródrótjai örvendevé ajáságták a világnak: a bur köztársaság meg halt: a bur köztársaság nincs többé!

És akkor újra egy nagyot dobant a szív, s a dölyfös angolok hanyatt homlok menekültek a golyózápor elől, mely a felámadást jelezte. «Nem halt meg. Nem fog meghalni!» — ez az utolsó szó lebeghetett ajkán a hatvanhétéves Krügernének, amikor háromnapos tüdőgyulladás után szombaton este elhunyt Pretóriában.

«Meghalt. Sohasem tér vissza többé!» — ez a bus gondolat lephette meg a hetvenhatéves Krügeret, mikor az odaadó, büféféleg elhunytát hírül hozta neki a messzi táviró.

«Az emberek, az önfeláldozó hitvesek, halálmegevető hősök elenyésznek, de az eszme, a szabadság eszméje mindig élni fog!» — ez a szent érzelem töltheti el Krügerné halálhírére azt a maroknyi hőst, aki Dél-Afrika verasztalta terein ma még küzd a szabadságért.

Hogy ők elpusztuljanak a szabadság pedig megmaradjon.

Emberek, szabadságszerető emberek ki sérjétek csöndes imával a Krügerné elszállt lelkét, mely után egy hős nép dalolja — ha lábörgésével — a gyászdalt.

Tőzsde.

— Budapesti Mór debreczeni bankiroda tudósítása.

— Déli zárlat, —

Buza	1901. októberre	8.04
Buza	1902. áprilisére	8.39
Rozs	1901. októberre	6.74
Zab	1901. októberre	6.35
Tengeri	1902. augusztusra	5.38
Tengeri	1902. májusra	5.14

Amerika 4 czenttel magasabb. Az irányzat szilárd.

Három kis gyermek halála.

Egy család a szikla alatt.
— Saját tudósítónktól. —

Budapest jul. 23.

Nagy szerencsétlenség történt Segesvárott. A «Villa Franka» nyaralóhoz vezető hegyi úton egy leomló szikla maga alá temetett három gyermeket, a negyedik pedig súlyos sérülést szenvedett, hogy életben maradá sahoz alig van remény. A tragikus esetről a következőket írják nekünk:

A megdöbbentő szerencsétlenség özvegy Wolf Györgynét sújtotta legjobban aki egyszerre három gyermekét veszítette el.

A szerencsétlenség a Wolf Györgné udvarában történt. A gyermekek a hegyoldalon játszadoztak. Az édes anyjuk nem volt odahaza.

Amint a gyermekek játszadoztak egy nagy kőszikla levált a hegyről és óriási súlyával nagy sebességgel gördült le a hegyoldalon.

A gyerekek egyike, a legnagyobb észrevette a veszedelmet. Menekülni akart. De csak két lépést tehetett. A szikla oly erősen horzsolta, hogy ajultan terült el.

Három testvérkéjén keresztül ment a szikla még pedig oly erővel hogy agyonütötte a kicsiket.

A boldogtalan anya: özvegy Wolf Györgyné kétségbeesve rohant haza. De elkésett. Három kis gyermekén már sem ő sem pedig az orvosok nem segíthettek. A negyedik még mindig élet halál között lebeg. Az orvosok nem bíznak a fellépülésben.

A három kis halottat tegnap temették el óriási részvét mellett. Csaknem egész Segesvár ott volt a temetésen. A szerencsétlen anya ajultan rogyott össze amikor a három kis holtestet sirba tették. Súlyos betegen szállították haza a temetőből.

Négy évig fegyencz, ártatlanul.

Kiderült bűn.

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, július 23.

Ezelőtt négy évvel történt, hogy Bosnyák Antal hobrói lakost az erdőben meggyilkolva találták. A hosszas nyomozás és vizsgálat során Kosák Jánosra irányult a gyanu, mert Kosák régi haragosa volt Bosnyáknak és meg is fenyegette, hogy agyonlövi.

Történt pedig, hogy Kosák, ki nagy orvadás volt, a gyilkosság idején az erdőben járt s ezt tanuk is igazolták, azonkívül a golyó, melyet az áldozat testében találtak hasonlított a Kosák golyóihoz. Ez alapon elítélték Kosákot nyolcz évi fegyházra s jelenleg is Illaván ül.

E hét eiején azonban váratlan fordulat állott be ez ügyben. Bosnyákné ugyanis férje halála után férjhez ment egy Laczó János nevű legényhez.

A házatársak nem éltek valami boldogan, mert az új férj csakhamar nyakára hágtott a vagyonnak s azután, a hol tudott, lopott. Most is valami lopási ügybe keveredett s a csendőrök elvitték a községházára. Itt azután Laczó belekeverte a feleségét is s miatt a két csendőr elment az asszonyért is, kinek a csendőrök így szóltak:

— Na most már tudunk ám mindent. Laczó bevallotta!

Az asszony erre megijedt s ott mindjárt elmondta, hogy a Laczó őt ártatlanul keverte bele, mert ő akkor nem tudta, hogy

Laczó lötte agyon az urát, csak hogy őt elvehesse.

Erre nem várt fölfedezésre vallatóra, fogták Laczót s miután az asszony szemébe mondta, hogy ő lötte le az urát, a csendőrök távirati jelentést tettek a törvényszéknek a honnan most várják a vizsgáló bizottságot a helyszínre.

A toronyépítés halottja.

Halálos lezuhanás a magasból.

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, jul. 23.

Krüselyován már kora tavasz óta folyik a görögkeleti templom építése, melyet az újvidéki püspök a karlóczai metropolita közösen építtetnek a hívőknek.

Junius havában nagy szerencsétlenség történt az építés körül, leszakadt ugyanis az épületnek téglából rakott boltozata s a lehullott téglá darabok egy asszonyt agyonütöttek több munkás pedig súlyosan megsebesült.

A szerencsétlenségért akkor Krizbanics György munka-felügyelőt tették felelőssé, a ki ellen az újvidéki törvényszék megindította az eljárást.

Most azonban újabb szerencsétlenség történt, mely két embernek került életébe.

A templomtornyának befedési munkálatait Pinterics Sztévo bádogos mester és a segédje: Gávrilu Dusan végezte. A két ember a torony csucsán dolgozott, mind a kétőnek kötél volt a derekára kötve, a melynek vége a torony belső gerendáihoz volt erősítve.

Ez a fadarab valami módon elvált a belső gerendától és a bádogos a torony csucsáról lezuhant a földre. Mind a két ember szörnyen halt.

Összeroncsolt holttesteiket ideiglenesen betették az építési iroda mellett levő felszerbe, míg a törvényszék kiküldöttei megérkeztek.

A vizsgálat megállapította, hogy a munkásokat tartó fadarab, köfellel volt odakötve egy belső gerendához, a kötelék azonban meglazult.

Pinterics bádogos mestert nagy számu család gyászolja.

Kirabolt biciklisták.

Vándorlólegények rablótámadása.

(Saját tudósítónktól.)

Budapest, jul. 23.

Vakmerő rablást követett el három vándorlegény a Pancsova felé vivő országúton. Két temesvári fiatalember, Halmi Gyula és Schója Dezső indult el biciklin, hogy Verseczen és Pancsován át Szlavoniába karikázzon.

Az első nap eljutottak Verseczig s a nap hátralevő részét ott töltötték. Miután pedig éjjel jól mulattak, csak délután folytatták utjukat.

Este 7-8 óra között haladtak át Pancsován. A mint az országúton haladtak, egy erdőszélről három vándorló ugrott elébük a kik botokat dobtak a kerekék közé, minek következtében a két fiatal ember kénytelen volt leszállni.

A vándorlók ekkor letépérték őket a földre; aranyóráikat, gyűrűiket és pénztárcaikat elszedték, a kerekék küllőit elgörbi-

tették s miután még nehányszor ököllel megtapogatták a fiatal embereket, befutottak az erdőbe.

Miután a rablók eltávoztak, a fiatalemberek bevászorogtak Pancsovára, a hol jelentést tettek. A rendőrség és a csendőrség rögtön megindította a nyomozást és sikerült is három csavargót abban a pillanatban elfogni, a mikor egy lopott csolnakom átakartak evezni a Duna tulsó partjára Szlavóniba.

A három rabló: Purchel Jakab, Vurm Adolf és Lösch Antal munkanélküli csavargók, kik más betörésekért már országszerte is körözve voltak. Áadták őket a törvényszéknek.

CSARNOK.**Az uzorás leánya.**

— Regény két kötetben, —

Írta: **Vitkay Zoltán.**

— Első kötet. —

34.

XVII.

Villámcsapás.

— Csupán akkor jelent meg, midőn ténnyé vált, hogy őnt nőül vegye.

— Ezt nem tudom.

— De tudom én. Kezemben van minden adnt. Hedry grófnak nem volt más választása, mint nőülvenni őnt, vagy agyonlőni magát.

— Ez borzasztó!

— A bankár úgy megtette ajánlatát, mert fölösleges talán mondanom, hogy a szép grófi vagyon Reicher bankár ur zsebében volt. Akkor vehette azt el, mikor jónak látta.

— Mit mond? Atyámnak volt adósa.

— Igen. Közel egy millióval. A bankár ur azonban észrevette, hogy őn, asszonyom, érdeklődik Hedry gróf iránt s odaműködött, hogy nőül vegye őnt.

— Ez lehetetlen! . . . Atyám azt mondta nekem, hogy Hedry gróftól bájjaim tették szerelmessé.

— Megtörténhetett volna az is. On valóban bájos nő, asszonyom, de Hedry grófnak meg volt az arisztokratikus gög. Soha nem vette volna őt, hogy — bocsánat a kifejezésért — egy uzorás leányát vegye nőül, ha rá nincs kényszerítve.

— Ah, Istenem! . . . Borzasztó ez uram!

— Ugy van, asszonyom! . . . Hedry gróf kiegyezett a bankár urral. A bankár ur visszaadta minden vagyonát, mihelyt nőül vette őnt.

— Igaz lenne ez? — kérde Amanda kigyúzó arczczal.

— Esküszöm, hogy igaz! . . . Hedry gróf az utolsókra jutott. A bankár ur hagyott asztalán ezer forintot, hogy nehány napig szerepelhessen.

— Értem s azután jött hozzám.

— Csalatkozik, asszonyom. Hedry gróf csak az utolsó esetben volt hajlandó elfogadni a bankár ur ajánlatát. Előbb nővéremet látogatta meg, kinek házassági ajánlatot tett. Azonban nővérem visszautasította.

— Ah, kimondhatatlan alávalóság! . . . Tehát én meg lettem vásárolva?

— Olyanformán, asszonyom!

— Es erről atyám is tudott?

— Nemcsak tudott, hanem működött benne, hogy terve sikerüljön. Pedig a gróf nem érdemelte meg őnt.

— Nem, igaza van! . . . Nehány nap óta hideg hozzám s úgy veszem észre, hogy szá-

padolni óhajt,
szávozott.

— Most é
megvetőleg tek
legetik nevét.

— Miért?
— Hogy c

wolna estve a
— Mi tört

— Egy sz
házassága ellet
a büszke gróf.

— Hát m
— Ugy v

tel, hogy idege
valaki s mind
ságot megsem

— Ah, én
fel Amanda.

Halvány
harag fénye é

Oly szép
báró alig tarti

Kéblére
győzte tombo

— Oh, ő
kérdé lihegő

— En,
kezdve.

— Ezt k
házassága kü

— Nem
hoz képest k

— Tudo
ellenes volt.

— Nem
— Mit g

— Meti-e feleség
Amanda

— On k
távozzék tőle

— Boc
megtudjon ö

grófnak!
Amanda

ként érts ez
— Legy

tem senki s
nézve a bizo

— Mut
alig lélekezv

— Meg
zünk meg.

A de

V. 501/6.

közhírré

és Fleisc

Izsó debr

fill. tőke,

ber hó 30

kamatai

46 fill. p

Február

1307 k

és 3 drb

góságok

u. 3 órak

uteza 58

vános bir

rőnek az

lett szük

el fogu

Debr

166/1-2. laps
megbol

Badulni óhajt, Ma is minden szó nélkül el-
távozott.
— Most érzi már lépése súlyát. A körök
megvetőleg tekintenek reá s gyűlölettel em-
legetik nevét.
— Miért?
— Hogy önt nőül vette. Ah, ha ott lett
volna estve a színházban.
— Mi történt ott?
— Egy színész kuplét énekelt az önök
házassága ellen. Szerencse, hogy nem hallotta
a büszke gróf.
— Hát még ilyen is elkövetnek?
— Ugy van. Az arisztokraták nem türik
el, hogy idegen tollakkal középük keveredjék
valaki s mindent elkövetnek, hogy a házasa-
ságot megsemmisítsék.
— Ah, én magam megteszem! — ugrott
fel Amanda.
Halvány arca kigyuladt s szemeiben
harag fénye égett.
Oly szép volt e pillanatban, hogy Koracs
báró alig tarthatta vissza magát.
Kéblére akarta zárni, de hirtelen le-
győzte tomboló érzéseit.
— Oh, ön akarja megtenni, asszonyom!
kérdé libegő hangon.
— Én, gyűlölöm a gróft e percztől
kezdve.
— Ezt könnyen megteheti, mert az önök
házassága különben sem érvényes.
— Nem érvényes? . . . Hiszen mi szokás
hoz képest kötöttünk frigyét.
— Tudom. Csakhogy e frigy természet-
ellenes volt.
— Nem értem önt.
— Mit gondol, asszonyom? Testvér ve-
szeti-e feleségül testvérét?
Amanda felsikoltott.
— Ön borzasztó ember! . . . Távozzék,
távozzék tőlem! . . . Ön maga a sátán!
— Bocsánat, asszonyom! . . . Kell, hogy
megtudjon ön mindent. Ön testvére Hedry
grófnak!
Amanda ismét felsikoltott. Villámcsapás
ként érte ez a hír.
— Legyen nyugodt, asszonyom! Kivü-
lem senki sem tudja ezt. Közemben van erre
nézve a bizonyosság.
— Mutassa, mutassa! — Kiáltott Amanda
alig lélekezve.
— Megmutatom, hanem erre előbb egyez-
zünk meg.

Folyt. köv.

1108. v. k. szám.
1901.

Árverési hirdetés.

A debreczeni kir. bíróságnak
V. 501/6. 1901 számú végzése folytán
közhírré tételük miszerint Stenger
és Fleischmann cég részére Kovács
Izsó debreczeni lakostól 263 kor. 92
fill. tőke, ennek 1900 évi novem-
ber hó 30 napjától számítandó 6%
kamatai és eddig összesen 61 kor.
46 fill. perköltség erejéig 1901 évi
Február hó 12-én bíróilag lefoglalt és
1307 kor. fillerre becsült butorok
és 3 drb. biliárd asztalból álló in-
góságok 1901 évi július hó 26-án d.
u. 3 órakor kezdetét veendő és Piacz
uteza 58 sz. alatt megtartandó nyil-
vános bírói árverésen, a legtöbbet igé-
rőnek azonnali készpénz fizetés mel-
lett szükség esetén becsáron alól is
el fognak adadni.

Debreczen 1901 évi jul. hó 10.
Sugár Gyula.
bírói kiküldött.



Vasuti menetrend

Érvényes 1901. Május hó 1-től
— Egységes vasuti idő szerint. —

Debreczen Budapest (M. áll. v.-tól.)

Debreczenből indul	Vonat	Erkezik
P.-Ladány*	12.— déli	Vegyesvonat 1.28 délután
P.-Ladány	7.10 este	Személyvonat 9.43 este
Budapest	9.01 délelőtt	Gyorsvonat 1.50 délután
Budapest	12.36 délután	Személyvonat 8.10 este
Budapest	10.27 éjjel	Személyvonat 5.45 reggel
Budapest	4.16 délután	Gyorsvonat 9.40 este
P.-Ladány	3.37 "	Tv. sz. sz. 5.34 délután
Debreczen—M.-Sziget		
Királybasa	5.10 reggel	Személyvonat 2.08 délután
M.-Sziget	2.56 reggel	Személyvonat 9.48 délelőtt
M.-Sziget	3.56 délután	Személyvonat 10.50 éjjel
M.-Sziget	12.17 délután	Gyorsvonat 4.56 délután
Szatmár-Németi	7.58 este	Tv. sz. sz. 12.03 éjjel
Szatmár-Németi	6.46 este	Gyorsvonat 8.50 este
Debreczen—Szerencse		
Szerencse	8.22 reggel	Személyvonat 11.21 délelőtt
Szerencse	4.01 délután	" 7.03 este
Szerencse	6.58 este	" 10.43 éjjel
Debreczen—Füzes-Abony		
Füzes-Abony	4.42 reggel	Vegyesvonat 10.24 délelőtt
Tisza-Füred	4.21 délután	" 7.56 este
Debreczen—Nagy-Léta—Vértess		
N.-Léta—Vértess	9.35 reggel	Vegyesvonat 11.16 délelőtt
N.-Léta—Vértess	4.31 délután	" 6.18 délután
Debreczen—Tisza-Lök		
Tisza-Lök	5.28 reggel	Vegyesvonat 9.17 délelőtt
"	4.06 délután	" 7.29 este
H.-Nánásig	11.20 déli	" 1.18 délután

* Minden kedden.

Budapest—Debreczen

Debreczenbe érkezik	Vonat	Indul
P.-Ladány	7.41 reggel	Tv. sz. sz. 6.08 reggel
P.-Ladány	5.03 reggel	Személyvonat 4.00 reggel
Budapest	3.36 délután	Személyvonat 9.15 délelőtt
Budapest	6.26 este	Gyorsvonat 1.55 délután
Budapest	2.38 éjjel	Személyvonat 7.05 este
Budapest	11.44 délelőtt	Gyorsvonat 6.50 reggel
M.-Sziget—Debreczen		
Szatmár-Németi	8.46 reggel	Gyorsvonat 6.42 reggel
Szatmár-Németi	7.32 reggel	Személyvonat 3.45 reggel
M.-Sziget	12.16 délután	Személyvonat 6.— reggel
Szatmár-Németi	6.45 este	Személyvonat 2.47 délután
M.-Sziget	3.55 délután	Gyorsvonat 11.35 délelőtt
M.-Sziget	10.12 éjjel	Személyvonat 3.39 délután
Szerencse—Debreczen		
Szerencse	8.07 reggel	Személyvonat 5.— reggel
Szerencse	12.07 délután	Személyvonat 9.03 délelőtt
Szerencse	7.53 este	Személyvonat 5.10 délután
Nagy-Léta—Vértess—Debreczen		
N.-Léta—Vértess	7.48 reggel	Vegyesvonat 5.25 reggel
N.-Léta—Vértess	3.13 délután	" 1.05 délután
Tisza-Lök—Debreczen		
Tisza-Lök	8.17 reggel	Vegyesvonat 5.06 reggel
Tisza-Lök	6.35 este	" 2.35 délután
H.-Nánásig	3.30 délután	" 1.30 délután
Füzes-Abony—Debreczen		
Tisza-Füred	8.— reggel	Vegyesvonat 4.18 reggel
Füzes-Abony	5.45 délután	" 11.35 délelőtt

Könyv- és könyomdai
munkák
a legjutányosabb árakon
felvállaltatnak.



Sz.-Fehérvár 1879-ben
ezüstéremre

Kitüntetve: London
1871-ben díszoklevél.

Szegeden 1876-ban
érdeméremmel.



KUTASI IMRE

kő- és könyvnyomdája

Debreczen, Piacz-utczá, Gáll Ferencz ház 79. sz.

Ajánlja magát mindenféle

könyv- és könyomdai munkák

gyors és pontos elkészítésére. Elvállal: tankönyveket, hírlapokat, folyóiratokat és rovatozott
iveket, ét-, bor- és árlapokat, diszműveket, arany, ezüst és színnyomathat; diszes egybekelési
és látogató jegyeket. Szóva' a nyomdászathoz tartozó megrendelések gyorsan és hiba nélkül,
a legjutányosabb árban eszközöltetnek. — A papír gyári árban számítatik.

Hirdetéseket

a kiadásomban naponkint
megjelenő „DEBRECZENI
HIRLAP”-ban legolcsóbban
számítva közé teszek.

Kutasi Imre,
könyv- és könyomdatulajdonos.

Debreczen, nyomtatott Kutasi Imrénél.

XI. é

D

Helyen évrre
1874 évrre
Hogyod évrre
Hogy évrre

Csak

A mag
Emlékünne
10 esztend
adta a jels
sára. Csak
aital rend
lesznek a r
dezők.

Sejtel
iparos, gyá
indított ak

Mi egy
hogy a ma
szép munk
kiállításn
s kezeinke
zengedeztű

Azt is
derék ipar
a nemzetk
tek a ma
egyetember
bérán.

Es mé
olyan kézn
egy évtized
vendeztek,
alamizsuás
Megre

Borús egen
Te némaajk
E dalt nek
Egy dalt ne

Vagy még s
Hogy szive
Hisz nem t
Mely könny

Szegény bo
Minek örül
Azért talán
A némaajk

Nem szólt
Merültem Y
S miként h
Szivtam ha

Es jobb is
Mit rejteget
A végzet, n
Könyortelen

Haladj tová
Es vidd m
En is meg
Bár visszar

S talán les
Egy könny